

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Қодирзода Сайвалӣ Муҳибулло дар мавзуи «Шарт оид ба сифати мол дар уҳдадорихои шартномаи хариду фурӯш тибқи қонунгузорию Чумхурии Тоҷикистон», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 5.5.3. **Ҳуқуқи маданӣ; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ пешниҳод шудааст.**

Дар шароити муносири рушди муносибатҳои иқтисодӣ ва густариши муомилоти маданӣ масъалаи таъмини сифати мол дар уҳдадорихои шартномаи хариду фурӯш аҳамияти махсуси назариявӣ ва амалӣ пайдо намудааст. Шартномаи хариду фурӯш ҳамчун яке аз институтҳои асосӣ ва серистифодаи ҳуқуқи маданӣ дар танзими муносибатҳои молу мулкӣ мавқеи муҳим дошта, сифати мол дар доираи он яке аз шартҳои асосии иҷрои дурусти уҳдадорихои шартномавӣ ба ҳисоб меравад. Маҳз аз мутобиқати сифати мол ба талаботи шартнома, стандартҳои давлатӣ ва талаботи техникаю истеъмолӣ ҳифзи ҳуқуқи манфиатҳои харидор, устувории муносибатҳои шартномавӣ ва эътимоди иштирокчиёни муомилоти маданӣ вобаста мебошад.

Дар шароити рушди иқтисоди бозорӣ ва афзоиши гардиши мол масъалаҳои вобаста ба сифати мол боз ҳам мубрамтар гардидаанд. Имрӯз дар амалияи ҳуқуқтатбиқкунӣ ҳолатҳои зиёди баҳсҳо вобаста ба пешниҳоди моли бесифат, муайян намудани камбудихои мол, татбиқи муҳлати кафолат, ҳифзи ҳуқуқи истеъмолкунандагон ва муайян намудани ҳаҷми ҷавобгарии фурӯшанда ба назар мерасанд. Дар бисёр ҳолатҳо баҳсҳои судӣ маҳз аз сабаби номуайян будани талабот нисбат ба сифати мол ё нодуруст татбиқ гардидани меъёрҳои қонунгузорию маданӣ ба миён меоянд. Аз ин лиҳоз, таҳқиқи масъалаҳои назариявӣ ва амалии танзими ҳуқуқи шарт оид ба сифати мол дар уҳдадорихои шартномаи хариду фурӯш дорои аҳамияти муҳими илмӣ ва амалӣ мебошад.

Мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ ба масъалаҳои муҳими ҳуқуқи маданӣ дахл дошта, бо талаботи рушди муносибатҳои иқтисодӣ ва зарурати такмили қонунгузориҳои миллии алоқаманд мебошад. Бояд қайд намуд, ки масъалаи сифати мол на танҳо хусусияти ҳуқуқӣ, балки аҳамияти мустақими иқтисодӣ ва иҷтимоӣ низ дорад, зеро сифати мол ба таъмини рақобати солим, рушди фаъолияти соҳибкорӣ, ҳифзи ҳуқуқи истеъмолкунандагон ва баланд гардидани эътимод ба бозори молу хизматрасонӣ таъсири бевосита мерасонад. Дар чунин шароит таҳқиқи ҳамаҷонибаи масъалаҳои вобаста ба сифати мол, кафолати сифат, камбудии мол ва механизмҳои ҳифзи ҳуқуқи харидор аҳамияти махсус пайдо менамояд.

Аз муҳтавои автореферат бармеояд, ки муаллиф кӯшиш намудааст масъалаҳои асосии назариявӣ ва амалии мавзӯро бо риояи мантиқи илмӣ таҳлил намояд. Дар таҳқиқот мафҳуми ҳуқуқи сифати мол, чой ва нақши он дар уҳдадорӣҳои шартномаи хариду фурӯш, тартиби муайян намудани сифати мол, асосҳои ҷавобгарии фурӯшанда барои пешниҳоди моли бесифат ва масъалаҳои марбут ба ҳифзи ҳуқуқи харидор мавриди омӯзиш қарор гирифтаанд. Ҳамчунин, масъалаҳои вобаста ба кафолати сифат, муҳлати кафолат ва оқибатҳои ҳуқуқи пешниҳоди моли дорои нуқсон таҳлил гардидаанд.

Сохтори автореферати тақризшаванда аз феҳристи ихтисораҳо, муқаддима, бобҳо ва зербобҳои мантиқан алоқаманд, хулоса, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот, рӯйхати адабиёт ва феҳристи интишороти илмии довталаб иборат буда, бо риояи пайдарҳамии мантиқӣ таҳия шудааст. Дар муқаддима мубрамияти мавзӯ, дараҷаи омӯзиши масъала, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот, асосҳои методологӣ, навгонии илмӣ ва аҳамияти назариявӣю амалии таҳқиқот дуруст муайян гардидаанд. Муаллиф тавонистааст самтҳои асосии таҳқиқотро мушаххас намуда, робитаи мантиқии байни мақсад, вазифаҳо ва натиҷаҳои илмиро нигоҳ дорад.

Қобили зикр аст, ки дар автореферат масъалаҳои назариявии марбут ба моҳияти ҳуқуқии сифати мол ва хусусиятҳои он ҳамчун шартҳои муҳими шартномаи хариду фурӯш мавриди таҳлили илмӣ қарор гирифтаанд. Муаллиф кӯшиш намудааст масъалаҳои вобаста ба мутобикати мол ба шартҳои шартнома, стандартҳо ва талаботи техникӣ, инчунин ҳуқуқҳои харидорро дар ҳолати пешниҳоди моли бесифат таҳлил намояд. Пешниҳодҳои илмӣ диссертант метавонанд барои такмили қонунгузорию маданӣ ва амалияи ҳуқуқтатбиқкунӣ аҳамияти муайяни амалӣ дошта бошанд.

Ҳамзамон, натиҷаҳои таҳқиқот аз он шаҳодат медиҳанд, ки муаллиф маводи назариявӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва амалияи ҳуқуқтатбиқкуниро ба таври кофӣ омӯхтааст. Сатҳи нафғонии илмӣ таҳқиқот, нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда, интишороти илмӣ доғталаб ва иштироки ӯ дар чорабиниҳои илмӣ саҳми шахсии муаллифро дар таҳқиқи масъалаи мазкур тасдиқ менамоянд. Дар маҷмуъ, автореферат дар доираи мавзӯи интихобшуда омода гардида, масъалаҳои асосии таҳқиқотро инъикос менамояд.

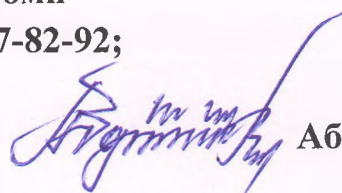
Дар баробари дастовардҳои илмӣ таҳқиқот баъзе масъалаҳои баҳснок низ ба назар мерасанд. Аз ҷумла, мувофиқи мақсад мебуд, ки муаллиф масъалаҳои вобаста ба фарқгузорию мафҳумҳои «қамбудии мол», «моли бесифат» ва «номувофиқати мол ба шартҳои шартнома»-ро муфассалтар таҳлил менамуд, зеро дар амалияи ҳуқуқтатбиқкунӣ байни ин мафҳумҳо баъзан мушкилоти тафсири ба вуҷуд меоянд. Ҳамчунин, тақвияти таҳлили муқоисавии қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон бо таҷрибаи давлатҳои хориҷӣ ва санадҳои байналмилалӣ метавонад арзиши назариявӣ ва амалии таҳқиқотро боз ҳам баландтар намояд.

Эродҳои мазкур хусусияти тавсиявӣ дошта, ба аҳамияти илмӣ ва муҳтавои асосии таҳқиқот таъсири манфӣ намерасонанд ва метавонанд ҳангоми такмили минбаъдаи таҳқиқот ба назар гирифта шаванд.

Хулоса, автореферати диссертатсияи Қодирзода Сайвалӣ Муҳибулло дар мавзӯи «Шарт оид ба сифати мол дар уҳдадорӣҳои шартномаи хариду фурӯш тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба талаботи

муқаррарнамудаи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ҷавобгӯ буда, таҳқиқоти анҷомёфта мустақилона иҷро гардида, дорои аҳамияти назариявӣ ва амалӣ мебошад. Муаллиф масъалаҳои асосии мавзӯро дар сатҳи зарурии илмӣ таҳлил намуда, ба натиҷаҳои илмии муайян ноил гардидааст. Аз ин рӯ, муаллифи диссертатсия барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.3. Ҳуқуқи маданӣ; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ сазовор мебошад.

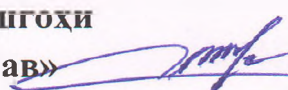
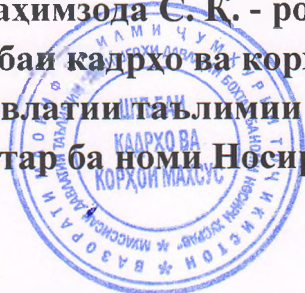
Муқарриз: номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
дотсенти кафедраи ҳуқуқ ва идораи
давлатии Муассисаи давлатии таълимии
«Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи
Носири Хусрав» Тел.: (+992) 93-767-82-92;
(+992) 00-177-82-92;
e-mail: abdurakhimov1987@bk.ru

Абдурахимзода С. Қ.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон,
735140, ш.Бохтар, кучаи ба номи
Садриддин Айнӣ, 67.
Телефон. (83222) 2-54-81; (83222) 2-48-63
E- mail: bgu-1978@mail.ru

Имзои Абдурахимзода С. Қ. - ро тасдиқ менамоям
Сардори шуъбаи кадрҳо ва корҳои махсуси
Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи
давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав»

Исҳоқзода М.М.

«09» 06 2026 сол